

การสอนมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ด้วยการวิเคราะห์รายยาวมหาเวสสันดรชาดก
ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

นางปิยะวรรณ สุธารัตน์

001743

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

I16564042

THE TEACHING OF CONCEPTS AND PRINCIPLES BY ANALYZING
RAIYAU MAHA VESSANTARA JATAKA AT THE UPPER
CERTIFICATE OF EDUCATION LEVEL

Mrs. Piyawan Sutharatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....*Dr. J. S. ...*.....ประธานกรรมการ

.....*Dr. N. ...*.....กรรมการ

.....*Dr. P. ...*.....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสอนมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ด้วยการวิเคราะห์รายยาวมหาเวสสันดร
ชาดก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

ชื่อ

นางปิยะวรรณ สุขารัตน์

แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา

2518

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รายยาวมหาเวสสันดรชาดกอย่างละเอียด
2. เพื่อนำวรรณคดีเรื่องนี้มาทดลองทำบทเรียน โดยเน้นเรื่องมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ทางวรรณศิลป์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดวิจารณ์ในการอ่านวรรณคดี
4. เพื่อเผยแพร่วิธีสอนวรรณคดีที่น่าสนใจแก่ครูภาษาไทย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรด้วยวิธีอย่างง่ายจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ จำนวน 30 คน เพื่อให้อ่าน
รายยาวมหาเวสสันดรชาดกและให้อภิปรายเรื่องที่อ่าน แล้วรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับ
วรรณคดีเรื่องนี้จากกลุ่มตัวอย่างประชากร ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติม
ความคิดเห็นเพื่อสร้างมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ที่คาดว่านักศึกษาควรจะได้รับ ไข่มโนทัศน์และ
หลักเกณฑ์ทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลในการทดลองทำบทเรียน

บทเรียนประกอบด้วย

1. ข้อกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและวัตถุประสงค์ระยะใกล้
2. มโนทัศน์และหลักเกณฑ์ทางวรรณศิลป์ในกัมพิฐุชกและกัมพิฐุทรี
3. วิธีสอนที่จะให้ได้มโนทัศน์และหลักเกณฑ์

4. กิจกรรมประกอบที่อาจจะจัดขึ้นเพื่อเสริมการเรียนรู้
5. ตัวอย่างแบบฝึกหัด
6. ตัวอย่างแบบทดสอบ
7. ตัวอย่างอภิธานศัพท์

เมื่อทำบทเรียนแล้วได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ประเมินค่าและให้ข้อเสนอแนะ เมื่อได้รับข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสี่ท่านเพิ่มเติมจากบทเรียนที่เขียนขึ้นแล้ว จึงได้เขียนข้อเสนอแนะไว้ เพื่อประโยชน์แก่ครูและผู้ศึกษาวรรณคดีที่ใครจะอาศัยใช้บทเรียนนี้รวมทั้งหมด

Thesis Title The Teaching of Concepts and Principles by
Analyzing Raiyau Maha Vessantara Jataka at the
Upper Certificate of Education Level

Name Mrs. Piyawan Sutharatana
Department of Secondary Education

Academic Year 1975

ABSTRACT

The objectives of this thesis are:

1. to make a detailed analytical study of the Thai literary work "Raiyau Maha Vessantara Jataka",
2. to use this literary work as teaching material focusing on concepts and principles of literature,
3. to encourage students to develop ideas in reading literature,
4. to familiarize teachers of Thai in probably more interesting methods of teaching.

Research methods

The research is based on random sampling. Thirty subjects from the students majoring in Thai of the Upper Certificate of Education level, Suan Dusit Teacher's College were used. These subjects were asked to read the literary work "Raiyau Maha Vessantara Jataka". Then they were provided a chance to discuss the

literature. The views expressed by the subjects were gathered and used as data and a basis from which the researcher developed a lesson in which the concepts and principles are to be taught. These must be in accordance with the readiness of the students at the level of Upper Certificate of Education. The concepts and principles gathered were then incorporated in the construction of a lesson to be used for the teaching of literature at this level.

The lesson consists of:

1. long range objectives and immediate objectives,
2. literary concepts and principles in the Episode of Chuchok and the Episode of Matsi,
3. certain methods of teaching to develop the concepts and principles,
4. suggested activities to develop the concepts and principles,
5. exercises,
6. tests,
7. a glossary.

The final part of the thesis summarizes the views of four experienced educators who examined and evaluated the lesson.

At the end of the thesis six recommendations were made for the consideration of teachers and students of literature.

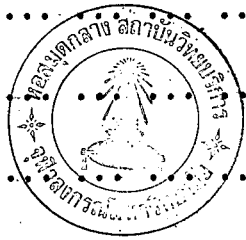
กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จเรียบร้อยได้เพราะได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง และศาสตราจารย์สุระปะนีย์ นาครทรรพ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและกำลังใจอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก พระมหาเอี่ยม เขมมงคลโร ป.ช. 6 และพระมหาเสถียร อนุโทโก ป.ช. 7 วัดใหม่พิเรนทร์ พระครูบุญมา ฐิติโชติ ป.ช. 3 วัดสังข์กระจาย ศาสตราจารย์สุนัน อมรวิวัฒน์ อาจารย์กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ อาจารย์เรืองอุไร กุศลาสัย อาจารย์สุคนธ์ พิพิชสมบัติ อาจารย์นิรันดร นวมารค คณะอาจารย์และนักศึกษาหมวดวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นสูง วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ และผู้สนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ปิยะวรรณ สุขารัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
	
บทที่	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	17
วรรณศิลป์	17
ชาดก	47
เวสสันดรชาดก	53
ประเพณีเทศน์มหาชาติ	68
3. บทเรียน	78
บทนำ	78
วัตถุประสงค์ของบทเรียน	83
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีประเภทชาดก	85
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรายยาวมหาเวสสันดรชาดก	86
ประวัติผู้แต่งรายยาวมหาเวสสันดรชาดกกับกัณฑ์ต่าง ๆ	93
มโนทัศน์และหลักเกณฑ์ทางวรรณศิลป์จากรายยาวมหาเวสสันดร- ชาดก กัณฑ์ชูชก	101
มโนทัศน์และหลักเกณฑ์ทางวรรณศิลป์จากรายยาวมหาเวสสันดร- ชาดก กัณฑ์ทศพร	152
ชั้นและวิธีสอน	170

วิธีสอนที่จะให้ไคโมโนทัศน์และหลักเกณฑ์.....	176
กิจกรรมประกอบ.....	188
แบบฝึกหัด	190
แบบทดสอบ.....	201
อภิธานศัพท์.....	213
ความรู้เสริมสำหรับครู.....	236
4. วิธีดำเนินการวิจัย	243
5. บทสรุปและขอเสนอแนะ	254
สรุปการประเมินค่าของยุทธงคุณวุฒิ	255
ขอเสนอแนะของผู้วิจัย.....	257
บรรณานุกรม.....	259
ภาคผนวก	271
ประวัติการศึกษา	327